

«۹دی» به‌وقت ۱۴۰۱

بررسی ویژگی‌های «۹دی»هایی که در اغتشاشات امسال رقم خورد

۲۶

چهارشنبه ۷ دی ۱۴۰۱ = ۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ = سال سی‌ویکم = شماره ۷۵۸۶

همیشه‌ی سیاسی

باطل‌السرچایام فتنه

نهم‌دی حماسه‌ای خودجوش و به یاد ماندنی بود

۲۸

فیلم گزارش را با اسکن این کد ببینید.

پایانی بر ۸ ماه فتنه‌انگیزی در ایران

پرونده سیاسی همشهری در آستانه سالگرد «حماسه ۹ دی» و بررسی ویژگی‌های ۹دی‌های ۱۴۰۱

گزارش

انقلاب رنگی یا مخملی؛ ترجمه‌ای تازه از براندازی بدون خشونت است که در اواخر قرن بیستم وارد ادبیات سیاسی شد؛ موضعی که خیلی زود برخی کشورهای حوزه بالکان و اتحاد جماهیر شوروی سابق را که هر کدامشان کشور جدیدی را تشکیل داده بودند، درگیر خود کرد و رهبران

سیاسی این کشور‌های عمدتاً مخالف غرب را به زیر کشیدند و حامیان غرب با چنین انقلاب‌هایی بر سر کار آمدند. انقلاب میخک در پرنتال، انقلاب ۶هفته‌ای در کسلواکی، انقلاب پنجم اکتبر در صربستان، انقلاب گل سرخ در گرجستان، انقلاب نارنجی در اوکراین و انقلاب گل لاله در قریق‌زستان از جمله انقلاب‌های مخملی و رنگی در این قرن و ابتدای قرن ۲۱ بود. تجربه‌ای که دنیای غرب از به راه انداختن انقلاب‌های رنگی در این کشورها به‌دست آورده بود، بسیار ارزشمند بود، اما غرب دشمنانی داشت که باید آنها را با استفاده از همین حربه از میدان بدر می‌کرد؛ بدون اینکه بخواهد هزینه‌های سنگین مانند جنگ سخت را بپردازد؛ هزینه‌ای که یک‌بار آن را در جریان جنگ تحمیلی پرداخته بود، اما از آن عایدی به‌دست نیاورده بود. با آزمایش موفقیت انقلاب‌های رنگی در کشورهای غیر همسو با غرب، حالانویب آن ابود که جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان مهم‌ترین دشمن سیاست‌های تمامیت‌خواه غرب در منطقه، با چنین انقلابی مهار شود. پروژه‌ای که غرب برای اجرای طراحی رنگی خود در ایران آن را در دستور کار قرار داد از انتخابات شروع شد؛ انتخابات پرماجرای سال ۸۸.

رنگ‌بندی انتخابات برای یک مشابه‌سازی هنوز انتخابات رسماً وارد مرحله تبلیغاتی خود نشده بود که ناگهان سناات انتخاباتی یکی از کاندیداهای ریاست‌جمهوری که بخت خود را برای رسیدن به صندلی ریاست‌جمهوری بالا می‌دید، در شهر مشهد برای خود نماد انتخاباتی تعریف کرد؛ اقدامی که تا قبل از آن از سوی هیچ‌یک از کاندیداهای ریاست‌جمهوری در دوره‌های گذشته سابقه نداشت. این کاندیدایا، رنگ سبزر را نماد ستاد خود معرفی و از طرفدارانش خواست با استفاده از نمادهایی با این رنگ، هم‌راهی و همکاری خود را با ستاد انتخاباتی این کاندیدا اعلام کنند؛ رفتاری که آغازی مشخص برای عملیاتی کردن پروژه انقلاب رنگی در ایران بود. این‌امید به‌قدری بالا بود که هنوز نتسور انتخابات گرم نشده بسیاری از رسانه‌های بیگانه با جانبداری علنی از یک کاندیدای انتخابات در جمهوری اسلامی برای او فرش قرمز پهن کرده و مزمنه ریاست‌جمهوری‌اش را با کلیدواژه «یار امام در مقابل یاور رهبر» در گوش مردم می‌خواندند.

هنوز انتخابات وارد مرحله تبلیغاتی نشده بود که ستاد انتخاباتی یکی از کاندیداها که بخت خود را برای رسیدن به صندلی ریاست‌جمهوری بالا می‌دید، در شهر مشهد برای خود نماد انتخاباتی تعریف کرد؛ اقدامی که تا قبل از آن از سوی هیچ‌یک از کاندیداها ی ریاست‌جمهوری در دوره‌های گذشته سابقه نداشت

آغاز نوم کرد تای رنگی

با اعلام نتایج انتخابات، ۲کاندیدا از ۴کاندیدای انتخابات به فرد پیروز تبریک می‌گویند و به آرای مردم احترام می‌گذارند، اما در این میان، ۲کاندیدایی که یکی از آنها آرایش کمتر از تعداد آرای باطله نیز هست مدعی می‌شوند که در انتخابات تقلب شده است. عصر همان روز، کاندیدای سبز با اعتقاد به تقلب در انتخابات در بیانیه‌ای مدعی می‌شود که تسلیم آنچه به گفته او «صحنه آرایی خطرناک» است، نمی‌شود. بلافاصله پس از انتشار این بیانیه، گویا همه‌چیز از قبل آماده بود و وعده‌ای با حضور در مرکز تهران دست به آشوب با نام رمز «تقلب» با استفاده از فضای ایجاد شده به پایگاه بسیج مقصد حمله کردند. در این درگیری ۷افرن کشته شدند. رهبر معظم انقلاب با هوشمندی، درحالی که هنوز صحت انتخابات از سوی شورای نگهبان تأیید نشده بود، این فرصت را به نمایندگان ستادهای انتخاباتی می‌دهد تا نظر ائشان را درباره انتخابات بدون هیچ ملاحظه‌ای بیان کنند. نمایندگان برخی کاندیداها از ضرورت تجدید انتخابات و باطل شدن آن و برخی دیگر از لزوم بازشماری آرای صندوق‌های رأی می‌گویند و بسر آن تأکید دارند. رهبر انقلاب اجازه بازشماری تعدادی از صندوق‌ها را به شکل تصادفی می‌دهد تا معترضان شهاتشان برطرف شود؛ اقدامی که بهانه را از دست نمایندگان کاندیداهای مدعی تقلب در انتخابات می‌گیرد. ۳روز بعد از حوادث بیست‌وپنجم خرداد، طرفداران جریان سبز در گرآمدشات آنچه آن را کشته‌شدگان «جنبش سبز» می‌خوانند در میدان امام خمینی(ره) تجمع غیرقانونی برگزار و بر ادعای تقلب در انتخابات اصرار می‌کنند. همه نشانه‌ها از آغاز نوم کودتای رنگی خیر می‌دهد. رهبر معظم انقلاب در نماز جمعه ۲۹خرداد نسبت به ادامه اعتراض‌های غیرقانونی و اردوکنشی‌های خیابانی هشدار می‌دهند.

پیروز هم اگر نشویم حتما تقلب شده گرچه تلاش‌های بسیاری در شهرهای بزرگ برای بی‌شمار نشان دادن تعداد طرفداران کاندیدای «سبز» انجام می‌شد، اما شواهد و قرائن نشان می‌داد کاندیدای جنبش سبز اقبالی نزد عامه مردم ندارد. در روزهای پایانی خرداد سال ۸۸، انتخابات دوره دهم ریاست‌جمهوری برگزار شد. یک روز قبل از برگزاری انتخابات، کاندیدای سبز در گفت‌وگو با مجله آمریکایی «Time» خود را پیروز انتخابات معرفی کرد. خط پیروز نشان دادن خود در انتخابات، اما محدود به این ادعا ننشد. روز بعد این فرد درحالی که هنوز روند شمارش آرا ادامه داشت، در جمع خبرنگاران اعلام کرد که او با اختلاف بالایی با رقبایش رئیس‌جمهور ایران شده است. این رفتار نشان از آن داشت که جریان سبز قهیمده بود که رأی لازم را برای رسیدن به پاسور به‌دست نیاورده است. این رأی‌شد از اظهارات همسر یکی از بزرگان حامی این کاندیدا فهمید. همسر این‌چهره بانفوذ گفته بود: «امیدوارم تقلبی صورت نگیرد که اگر این اتفاق بیفتد، من در پل صراط از آن نخواهم گذشت. اگر تقلب نشود، فلان کاندیدا حتما رئیس‌جمهور می‌شود.» به کارگیری کلیدواژه تقلب، از اینجا آغاز می‌شود و سوخت جریان اغتشاش در روزها و ماه‌های بعد را با این ادعا تامین می‌کند.

این کار خداتست

جنبش اتفاق ساختار شکنانه‌ای باعث شد مردم به این رفتار اعتراض کنند. ۳روز پس از اتفاقات ظهر عاشورای ۸۸، در ۹دی جمعیتی علیه فتنه‌گران راهپیمایی کردند. گرچه این راهپیمایی در روز چهارشنبه برگزار شد، اما برخی ناظران و تحلیلگران سیاسی تعداد جمعیت حاضر در تهران را بالغ بر خمیلیون نفر برآورد کردند. جمعیت پرشور شعاردهنده تا حدی بود که از نخستین ساعات بعدازظهر ۹دی ۸۸مسیرهای منتهی به میدان انقلاب را به سختی میدان انقلاب ملوژ جمعیت شده بود و تردد راهپیمایان را به سختی میسر می‌ساخت. میلیون‌ها عاشق ابا عبدالله‌الحسین(ع) با تجمع در مسیرهای اعلام‌شده و خیابان‌های منتهی به مسیرها ضمن تجدید پیمان با رهبر انقلاب، مرگ فتنه‌گران و بدخواهان نظام و همچنین بصیرت برای خواص را فریاد زدند. با پایان یافتن راهپیمایی، خبری از حضور

اعتراضات و رفع شبهات از مجاری قانونی تأکید می‌کنند و حتی با درخواست تمدید بررسی اعتراضات کاندیداها برای هرروز موفق می‌کنند و نمایندگان کاندیداها برای نخستین‌بار در تاریخ انتخابات جمهوری اسلامی تعداد تفکیک شده آرای نامزد خود را در هر «صندوق رأی» دریافت می‌کنند، اما ۲کاندیدای خاص نینی دیگر را در اعتراض‌ها دنبال می‌کنند. در ست در چنین ایامی، ستاد انتخاباتی یکی از کاندیداهای معترض با دستور قضایی بازرسی و مشخص می‌شود در این ستاد انتخاباتی لوح‌های فشرده با محتوای جعلی درباره انتخابات تولید شده است تا با انتشار وسیع میان مردم، افکار عمومی را آماده درگیری و اغتشاش کنند. فرزندان برخی چهره‌های سیاسی نیز هنگام پول‌بازی میان اغتشاشگران بازداشت می‌شوند.

۷افرن کشته شدند. رهبر معظم انقلاب با هوشمندی، درحالی که هنوز صحت انتخابات از سوی شورای نگهبان تأیید نشده بود، این فرصت را به نمایندگان ستادهای انتخاباتی می‌دهد تا نظر ائشان را درباره انتخابات بدون هیچ ملاحظه‌ای بیان کنند. نمایندگان برخی کاندیداها از ضرورت تجدید انتخابات و باطل شدن آن و برخی دیگر از لزوم بازشماری آرای صندوق‌های رأی می‌گویند و بسر آن تأکید دارند. رهبر انقلاب اجازه بازشماری تعدادی از صندوق‌ها را به شکل تصادفی می‌دهد تا معترضان شهاتشان برطرف شود؛ اقدامی که بهانه را از دست نمایندگان کاندیداهای مدعی تقلب در انتخابات می‌گیرد. ۳روز بعد از حوادث بیست‌وپنجم خرداد، طرفداران جریان سبز در گرآمدشات آنچه آن را کشته‌شدگان «جنبش سبز» می‌خوانند در میدان امام خمینی(ره) تجمع غیرقانونی برگزار و بر ادعای تقلب در انتخابات اصرار می‌کنند. همه نشانه‌ها از آغاز نوم کودتای رنگی خیر می‌دهد. رهبر معظم انقلاب در نماز جمعه ۲۹خرداد نسبت به ادامه اعتراض‌های غیرقانونی و اردوکنشی‌های خیابانی هشدار می‌دهند.

رهبر انقلاب، درحالی‌که هنوز صحت انتخابات تأیید نشده بود، این فرصت را به نمایندگان ستادهای انتخاباتی دادند تا نظر ائشان را درباره انتخابات بدون هیچ ملاحظه‌ای بیان کنند.

اعتراضات به دی‌ماه رسید و طرفداران اندک کاندیدای جنبش سبز هنوز هم دست به آشوب و اغتشاش می‌زدند. روز ششم دی‌ماه ۸۸اتفاق بزرگی رخ داد که سرنوشت ۸ماه آشوبگری و اغتشاش را مشخص کرد. ماجرا از شب قبل از عاشورای ۸۸ شروع شد. رسانه‌های صهیونیستی و همچنین بی‌بی‌سی فارسی با پخش برنامه‌های ویژه، بولتن‌سازی و سایر شگردهای رسانه‌ای درصدد بودند تا اوجاع داخل کشور را در آستانه عاشورای حسینی ملتهب‌شان دهند.

سایت جرس، ارگان رسانه‌ای اتاق فکر لندن‌نشین اغتشاشات، در روزهای منتهی به عاشورا نمادهای شیطان پرستی و فراماسونری را در پوست‌راهایی به چاپ رساند و آنها را با شعارات اسلامی و محرم در آمیخت. حتی کار به جایی رسید که علی‌رضا نسوری زاده از عناصر سلطنت‌طلب در گفت‌وگو با تلویزیون العربیه گفت که روز عاشورا شعارهای بسیار جدیدی از داخل ایران قواهمی شنید. از ساعات اولیه جمعه ۷دی‌ماه ۸۸ درحالی‌که اکثر مردم تهران به عزاداری در مساجد و تکایا مشغول بودند، آشوبگران ابتدا در خیابان آزادی تجمع کردند و سپس به طرف میدان انقلاب، میدان ولی عصر (عج) و چهارراه کالج رفتند و شعارهایی تند و ساختار شکنانه سر دادند؛ شعارهای این جریان دیگر کمتر موضوعیتی در انتخابات داشت و کاملاً نظام و کلیت آن را هدف گرفته بود. آشوبگران در عاشورای ۸۸ برای حرمت‌شکنی از هیچ حرکت شنیعی چشم‌پوشی نکردند؛ به‌گونه‌ای که افراد با ظاهر مذهبی را عریان کرده و در ظهر عاشورا هللهل و شادی کردند. هنجار شکنان در ظهر عاشورا درحالی‌که عزاداران یکی از هیئت‌های مذهبی در حوالی خیابان جمهوری به تأسی از مولای مظلومشان در حال اقامه نماز ظهر عاشورا بودند، آنان را سنگ‌باران کردند و به تخریب نمادهای مذهبی و آتش زدن ایستگاه‌های صلواتی که مزین به آیه‌های قرآن و ادعیه و احادیث بودپرداختند.

چکیده

سیدحسین تقوی‌حسینی استاد دانشگاه

یادداشت

«۹دی» نظام در سال ۱۴۰۱

رویدادهای سال ۸۸ و ماجرای آن از یک مشارکت سیاسی و حضور انتخاباتی آغاز شد. بعد از اعلام نتایج شمارش آرای ماخوذه، جمعی از رأی‌دهندگان به نتیجه انتخابات اعتراض کردند گرچه آن اعتراض‌ها در ابتدا اعتراض به نتیجه انتخابات بود اما در فاصله کمی بعد از آغاز اعتراض افراد که بسیاری از آنان نیز درباره روند شمارش آرا سوآلات و ابهاماتی داشتند گروه‌های زیادی از نیروهای ضدانقلاب و جریان‌های برانداز چه در داخل و چه در خارج از کشور از این فرصت استفاده کردند تا از اعتراض افرادی که ابهام داشتند برای رسیدن به اهداف خود بهره‌برداری سیاسی کنند. جریان فتنه ۸۸ دارای رهبرانی شناخته شده بود و برخی گروه‌های سیاسی در داخل کشور، هم‌راستا با جریان‌های ضدانقلاب از آن حمایت می‌کردند. در آن مقطع رسانه‌های مجازی به‌دلیل فراگیر نبودنشان نقش چندانی در سازماندهی و تهییج افکار عمومی برای همراه کردن مردم با فتنه ۸۸ نداشتند.

اما ماهیت اغتشاشات اخیر با فتنه ۸۸کاملاتفاوت است. قبل از برگزاری انتخابات سال ۱۴۰۰ برخلاف دعوت گسترده برخی جریان‌های سیاسی برای حضور مردم در انتخابات سال ۸۸، شاهد تحریم انتخابات از سوی این گروه‌ها بودیم. بنابراین ماهیت اغتشاشات اخیر ناشی از اتفاقی بود که احساسات عمومی را برانگیخت.

بر خلاف برخی افراد که اعتقاد دارند ماجرای درگذشت مهسا امینی براساس یک سناریوی از پیش طراحی شده برای شکل دادن اغتشاشات در ایران بود، من چنین اعتقادی ندارم که مهسا امینی از اینکه چنین برنامه‌ای برای ایجاد چالش سیاسی –امنیتی در کشور وجود داد خیر داشته و به تهران سفر کرده است، اما یقیناً می‌توان تأیید کرد که در پشت صحنه اتفاق رخ داده برای امینی، آمادگی بسیار بالایی در جبهه ضدانقلاب وجود داشت تا از این حادثه نهایت بهره‌برداری را برای ضربه‌زدن به نظام انجام دهند.

ازسوی دیگر، در اغتشاشات اخیر نقش رسانه‌ها و گروه‌های معاند خارج از کشور در مقایسه با فتنه ۸۸ کاملاً برجسته‌تر است. برخلاف فتنه ۸۸، ما در اغتشاشات اخیر کارگردان داخلی و جریان‌ساز برای براندازی و رهبری اغتشاشات نداریم که بیانیه در داخل کشور منتشر و مردم را دعوت به اغتشاش یا راهپیمایی غیرقانونی کند. گرچه در این ایام منتقدانی در داخل داشتیم که به نحوه برخورد‌ها و گفت‌وگوی مسئولان با مردم در این حادثه انتقاد می‌کردند اما این افراد عمدتاً نقش چندانی در مدیریت جریان اغتشاش نداشتند بلکه رسانه‌های ضدانقلاب یا به‌راه‌انداختن جنگ جهانی رسانه‌ای علیه نظام، رسماً مدیریت اغتشاشات رسانه‌پایه را در دست داشتند.

از دیگر وجوه تمایز میان اغتشاشات اخیر با فتنه ۸۸ که باید به آن بیشتر توجه کرد موضوع جهت اغتشاشات در کشور است. در سال ۸۸، اغتشاشات رخ داده از مرکز به سمت حاشیه‌ها حرکت کرد اما در اغتشاشات اخیر شاهد آن هستیم که این موضوع از حاشیه‌ها به سمت مرکز در حال حرکت بوده است. دلیل این موضوع را می‌توان به تلاش و برنامه‌ریزی بلندمدت ضدانقلاب و جریان برانداز روی گسل‌های اجتماعی کشور که قابلیت تبدیل به یک گسل سیاسی دارند، دانست.

شواهد گویای آن است که از مدت‌ها قبل، ضدانقلاب روی چند گسل اجتماعی در حاشیه کشور فعالیت داشته است. گسل قومیتی، گسل‌های مذهبی با تأکید بر شیعه و سنی و نیز گسل‌های تجزیه‌طلبی از جمله مواردی هستند که به شکل سازمان‌یافته در سال‌های اخیر از سوی ضدانقلاب برای آنها دستور کار مشخصی تدوین شده‌است. بعنوان نمونه، در اغتشاشات اخیر شاهد تحریک شدن مقامات برخی کشورهای همسایه از سوی دشمن برای بیان اظهارات مداخله‌جویانه درباره برخی شهرهای ایران بودیم. هم‌زمان با این اظهارات، رسانه‌هایی که مدیریت اغتشاشات را در دست داشتند با ترویج دادن به تجزیه‌طلبان نشان‌دار تلاش کردند گسل تجزیه‌طلب در ایران را فعال‌تر از قبل کنند تا منشا اتفاقات بعدی شوند اما با هوشیاری مردم و تدابیر به‌کار گرفته شده هیچ‌یک از این گسل‌ها نتولست دشمن را به‌هدفی که دنبال می‌کرد، برساند.

مراقب آینده باشیم
یکی از وجوه مشترک فتنه ۸۸ و اغتشاشات سال جاری این است که مردم با مشکلات اقتصادی روبرو هستند. این واقعیت جامعه‌است و نمی‌توان و نباید آن را نادیده گرفت. اکنون در کشور گروه‌ها، طبقات اجتماعی و خانواده‌هایی داریم که از نظر اقتصادی صدمه دیده‌اند. به‌نظر می‌رسد اگر در ۹دی ۸۸ موفق شدیم با حضور مردم و راهپیمایی آنان بساط فتنه‌گران را جمع کنیم امروز ۹دی مورد نیاز برای پایان دادن به اغتشاشات و جلوگیری از بروز آن در سال‌های بعد، توجه به چند اصل مهم است. از این‌رو، در شرایطی که دولت، مجلس و قوه قضاییه با یکدیگر همبستگی بی‌سابقه و مبارکی دارند باید رفع مشکلات اقتصادی مردم، به‌عنوان یک اولویت در دستور کار باشد. اگر مردم در آرامش و رفاه باشند بدون تردید هیچ گروه تجزیه‌طلب و خارجی نمی‌تواند بر تصمیماتی که مردم می‌گیرند، اثرگذار باشند. متعقدم، اگر در حوزه اقتصادی رفاه ایجاد کنیم، در حوزه سیاسی زمینه را برای مشارکت بیشتر مردم در سرنوشت سیاسی فراهم کنیم و در حوزه فرهنگی قانون‌رایی مردم تبیین کنیم و به ابهامات آنان پاسخ دهیم؛ آن زمان ۹دی واقعی کشور رقم خواهد خورد و نظام و انقلاب در توفان بلاها و توطئه‌های بیمه خواهد شد. بیمه‌ای که هیچ برنامه‌ریزی سیاسی، اقتصادی یا رسانه‌ای نمی‌تواند آن را باطل کند.

پیگیری مطالبات از مسیر قانون

غلامعلی حداد‌عادل ۲۷خردادسال۸۸گفت: «گرپانزدهانتخاباتبخواهد که انتخابات ابطال شود و دفعه بعد هم که انتخابات برگزار شود،بازنده آن هم بگوید که انتخابات بایدباطل شود، آن وقت دیگر سنگ روی سنگ بند نشود، باید به آقای موسوی گوییم که بالاخره کشور قانون دارد؛ این همان قانونی است که بر حسب آن در، انتخابات ثبت‌نام کردید، برای رأی‌گیری و شمارش آراهم قانسون وجود دارد؛ شما همانگونه که از اول وارد کوچه قانون شدیدباید ادامه بدهید و مشکلات و اعتراضات را هم از طریق قانونی حل کنید».

۳۳

۳۳

واقعیت یک ادعا

اغتشاشات در کشور کلید خورده‌بودودر این میان، یکی از نزدیکان جریان کاندیدای سبزر از جدیدی از داخل ایران قواهمی شنید. از ساعات اولیه ۷دی‌ماه ۸۸ درحالی‌که اکثر مردم تهران به عزاداری در مساجد و تکایا مشغول بودند، آشوبگران ابتدا در خیابان آزادی تجمع کردند و سپس به طرف میدان انقلاب، میدان ولی عصر (عج) و چهارراه کالج رفتند و شعارهایی تند و ساختار شکنانه سر دادند؛ شعارهای این جریان دیگر کمتر موضوعیتی در انتخابات داشت و کاملاً نظام و کلیت آن را هدف گرفته بود. آشوبگران در عاشورای ۸۸ برای حرمت‌شکنی از هیچ حرکت شنیعی چشم‌پوشی نکردند؛ به‌گونه‌ای که افراد با ظاهر مذهبی را عریان کرده و در ظهر عاشورا هللهل و شادی کردند. هنجار شکنان در ظهر عاشورا درحالی‌که عزاداران یکی از هیئت‌های مذهبی در حوالی خیابان جمهوری به تأسی از مولای مظلومشان در حال اقامه نماز ظهر عاشورا بودند، آنان را سنگ‌باران کردند و به تخریب نمادهای مذهبی و آتش زدن ایستگاه‌های صلواتی که مزین به آیه‌های قرآن و ادعیه و احادیث بودپرداختند.